

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

20 Aralık 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifim ve gerekçesi ekte Başkanlığınıza sunulmuştur. Gereğini arz ederim. Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF

Deva Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 24-12-2024	Esas No: 2/2817

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Sosyal güvenlik sistemimizin temel amaçlarından biri, vatandaşlarımızın çalışma hayatları boyunca sosyal sigorta kapsamında bulunmalarını ve emeklilik haklarını güvence altına almaktır. Bu kapsamda, 1479 sayılı Kanun, kendi nam ve hesabına bağımsız çalışan esnaf ve sanatkârların Sosyal Güvenlik Kurumuna tescilinin, gerek talebe istinaden gerekse resen yapılması gerektiğini düzenlemiştir.

Ancak, 1479 sayılı Kanunun yürürlükte olduğu dönemde, özellikle 20/4/1982 ila 1/10/2008 tarihleri arasında, vergi mükellefi olarak faaliyette bulunmalarına rağmen Kuruma tescil edilmeyen veya tescili yapılmayan çok sayıda esnaf ve sanatkâr bulunmaktadır. Bu durum, ilgili dönemde gerek Kurumun tescil işlemlerini etkin şekilde yürütememesi, gerekse sigortalıların çeşitli nedenlerle tescil talebinde bulunmamasından kaynaklanmıştır.

Yüksek yargı mercilerinin konuya ilişkin kararlarında farklı içtihatlar benimsemesi ve mevzuatta açık bir düzenleme bulunmaması, sorunu içinden çıkılmaz hale getirmiştir. Nitekim Yargıtay'ın muhtelif kararlarında, vergi kaydı bulunan esnaf ve sanatkârların sigortalılık başlangıç tarihlerine ilişkin farklı değerlendirmeler yapılmış; kimi kararlarda vergi kaydı başlangıcı esas alınırken, kimi kararlarda ise Kuruma yapılan müracaat tarihi sigortalılık başlangıcı olarak kabul edilmiştir.

Bu durum, uzun yıllar esnaf ve sanatkârlık faaliyetinde bulunmasına rağmen prim ödeme gün sayısı yetersizliği nedeniyle emeklilik hakkına erişemeyen vatandaşlarımızın mağduriyetine yol açmaktadır. Öyle ki, otuz yılı aşkın süredir esnaf ve sanatkâr olarak çalışmasına rağmen, geçmiş dönem hizmetleri değerlendirilemeyen ve bu nedenle emeklilik hakkını elde edemeyen çok sayıda vatandaşımız bulunmaktadır.

Sosyal hukuk devleti ilkesinin bir gereği olarak, vatandaşlarımızın sosyal güvenlik haklarından mahrum kalmaması ve mağduriyetlerinin giderilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, 20/4/1982 ila 1/10/2008 tarihleri arasında vergi mükellefi olarak faaliyette bulunan ve sigortalılık niteliğini haiz olduğu tespit edilen esnaf ve sanatkârların, geçmiş dönem hizmetlerinin borçlanma yoluyla değerlendirilmesi zaruri hale gelmiştir.

İşbu Kanun teklifi ile, bahse konu dönemde vergi mükellefi olan esnaf ve sanatkârlarımıza, sigortalılık şartlarını taşımaları kaydıyla, geçmiş dönem hizmetlerini borçlanma imkânı getirilmekte ve böylece emeklilik haklarının tesisi amaçlanmaktadır. Bu düzenleme, hem sosyal adaletin sağlanması hem de sosyal güvenlik sistemimizin kapsayıcılığının artırılması bakımından büyük önem arz etmektedir.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde ile 20/4/1982 ila 1/10/2008 tarihleri arasında vergi mükellefi olan ve 1479 sayılı Kanun kapsamında sigortalılık evsafını haiz olduğu tebeyyün edenlerin, işbu sürelerle ait prim borçlarını tediye etmeleri halinde, mezkûr sürelerin 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi şümulünde sigortalılık müddeti olarak değerlendirilmesine müteallik usul ve esaslar tanzim edilmektedir.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 105- 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu hükümleri mucibince sigortalı sayılmayı gerektirir nitelikte faaliyette bulunduğu halde Kuruma tescilini yaptırmamış olanlardan;

a) 20/4/1982 ila 1/10/2008 tarihleri arasında vergi mükellefiyetinin mevcut olduğunu resmi kayıt ve belgelerle tevsik edenler,

b) Bahse konu tarihler arasında 1479 sayılı Kanunda mündemiç sigortalılık şartlarını haiz oldukları, vergi dairesi kayıtları, meslek odası sicil kayıtları ve sair resmi kurum ve kuruluşların kayıtlarının tetkiki neticesinde Kurumca tespit edilenler,

c) İşbu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık hak düşürücü süre içerisinde Kuruma yazılı müracaatta bulunanlar,

Hakkında aşağıdaki hükümler tatbik olunur:

(1) Vergi mükellefiyet başlangıç tarihi ile 1/10/2008 tarihi arasındaki süreler münhasır olmak üzere, işbu maddenin mer'iyete girdiği tarihte geçerli olan prime esas günlük kazanç alt sınırı üzerinden Kurumca tahakkuk ettirilecek sigorta primi borç tutarını, tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde defaten veya azami yirmidört eşit taksitte ödemeleri halinde, mezkûr süreler 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak addolunur.

(2) İşbu madde hükümlerine tevfikân tahakkuk ettirilen prim borcunun tamamının veya taksitlerden herhangi birinin muacceliyet tarihinde ödenmemesi halinde, münhasıran ödenmiş olan primlere tekabül eden süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

(3) İşbu madde mucibince yapılacak işlemlerde, ilgili meslek kuruluşlarından ve kamu idarelerinden temin edilecek resmi kayıt ve vesaik esas alınır. Sigortalılık şartlarının tetkik ve değerlendirilmesine müteallik usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir."

MADDE 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.